

Požehnaný novembrový čas, milí priatelia! Začiatok tohto mesiaca nás pobáda myslieť na podstatu, zmysel, na záver nášho pozemského života i na jeho cieľ, na takzvané „posledné veci“. A samozrejme, spomíname a modlíme sa za našich zosnulých. Pápež František tieto témy spojil s výzvou k zodpovednosti za Božie dary, ktoré dostávame vo stvorení i v ľudských vzťahoch v spoločnosti. Pripomenul nesmiernu hodnotu slávenia Eucharistie, ktorým sa denne stretávame s Pánom a prežívame spoločenstvo so všetkými jeho svätými. Ako povedal, takto sa najúčinnejšie prihovárame za zosnulých. Nech nás k prežívaniu spoločenstva s celou Cirkvou povzbudia aj nasledujúce riadky.

Zuzana Klimanová

Pápež František: Človek nesmie ničiť stvorenie ani ľudské vzťahy

Na slávnosť Všetkých svätých sa pápež František vo Vatikáne prihovril veriacim pred modlitbou **Anjel Pána**, pričom objasnil spoločenstvo svätých v zmysle rodinných pút medzi členmi Cirkvi, ktoré sa smrťou nerušia, ale pokračujú ďalej. Pri večernej svätej omši na rímskom cintoríne Campo Verano predniesol emotívnu homíliu vo forme výzvy, aby človek prehodnotil svoj vzťah k Božím darom a prestal byť ich ničiteľom. Človek má nádej aj uprostred obrovských utrpení dneška, pretože Boh je tu prítomný.

Počas slávnosti boli k verejnej úcte vystavené relikvie svätých pápežov Jána Pavla II. a Jána XXIII. Svätý Otec v spontánnej homílii reagoval na liturgické čítania slávnosti: „Keď som v prvom čítaní počúval ten hlas anjela, ktorý mocne zvolal na štyroch anjelov, čo dostali moc škodiť zemi a moru a všetko zničiť: «Neškodte zemi ani moru ani stromom», prišla mi na myseľ veta, ktorá nie je tu, ale je v srdci každého z nás: „Ľudia sú to schopní urobiť, ešte lepšie ako vy.“ Sme schopní ničiť Zem lepšie ako anjeli. A aj to robíme, zvykneme to robiť: ničiť stvorenie, ničiť život, ničiť kultúry, ničiť hodnoty, ničiť nádej. A ako veľmi potrebujeme silu Pána, aby nás označil pečatou svojej lásky a svojej moci na zastavenie tejto šialenej kariéry ničenia. Ničenie toho, čo nám on dal, tých najkrajších vecí, ktoré urobil pre nás, aby sme ich niesli ďalej, aby sme im umožnili rásť, prinášať ovocie... Keď som si v sakristii prezeral fotografie spred 71 rokov, premýšľal som: „Bolo to veľmi ťažké, veľmi bolestivé. Toto nie je nič v porovnaní s tým, čo sa deje dnes.“ ... „Väčšia časť sveta je v súžení. A Pán posväcuje tento ľud, hriešny tak ako my, no posväcuje ho súžením.“

So Svätým Otcom koncebroval vikár pre Rímsku diecézu kardinál Agostino Vallini. Pred záverečným požehnaním pápež František požehnal hroby cintorína.

Svätý Otec na Dušičky: Nech sa nikto nemusí báť stretnutia s Pánom

V deň spomienky na zosnulých sa Svätý Otec v príhovore pred Anjel Pána modlil osobitne za tých, ktorí zomreli bez sviatostnej prípravy, za obete vojen, hladu a prenasledovania pre vieru. Ako povedal, najlepšou duchovnou pomocou zosnulým je slávenie Eucharistie.

„Včera sme slávil Slávnosť všetkých svätých a dnes nás liturgia pozýva pripomenúť si zosnulých veriacich. Tieto dve slávenia sú navzájom vnútorne prepojené, tak ako radosť a slzy nachádzajú v Ježišovi syntézu, ktorá je základom našej viery a našej nádeje. Na jednej strane sa totiž Cirkev putujúca dejinami raduje z príhovoru svätých a blahoslavených, ktorí ju podopierajú v poslaní ohlasovať evanjelium, na druhej strane tak ako Ježiš zdieľa plač tých, čo trpia odlúčením svojich drahých, a tak ako on a vďaka nemu dáva zaznieť vďaka voči Otcovi, ktorý nás vyslobodil spod vlády hriechu a smrti. Včera a dnes mnohí prichádzajú navštíviť cintorín, ktorý, ako to prezrádza samotné slovo, je „miestom odpočinku“, v očakávaní definitívneho prebudenia. Je krásne pomyslieť na to, že to bude samotný Ježiš, kto nás prebudí. Sám Ježiš zjavil, že smrť tela je ako sen, z ktorého nás on prebúdzá. S touto vierou sa pristavujeme – aspoň duchovne – pri hrobch našich drahých, ktorí nás mali radi a prejavili nám dobro. Tradícia Cirkvi vždy povzbudzovala modliť sa za zosnulých, osobitne obetovať za nich eucharistické slávenie.“

VIAC

Stredajšia generálna audiencia: Hierarchický charakter Cirkvi

Ani daždivé počasie neodradilo množstvo veriacich, ktorí prišli na generálnu audienciu v stredu 5. novembra. Pápež v katechéze pokračoval v cykle o Cirkvi. Tentoraz sa zameral na jej hierarchický charakter, pričom sa sústredil na osobnosť a úlohu biskupa.

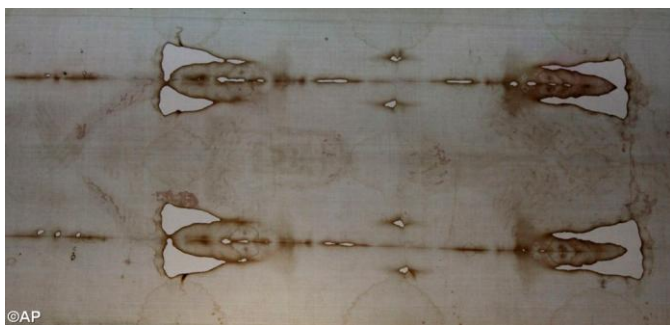
Biblickým úvodom boli slová svätého Pavla z Listu Títovi, v ktorom hovorí o cirkevných predstavených: «Bratia, biskup musí byť bez úhony, nie pyšný, hnevliový, pijan, bitkár, ani žiadostivý mrzkého zisku, ale pohostinný, láskavý, triezvy, spravodlivý, nábožný, zdržanlivý, taký, ktorý sa drží spoľa-hlivého slova podľa učenia, aby bol schopný aj povzbudzovať v zdravom učení, aj usvedčovať tých, čo protirečia» (porov. Tit 1,7-9). Pri pozdrave talianskym pútnikom Svätý Otec oznámil svoj plán navštíviť v budúcom roku Turín: „S radosťou oznamujem, že, ak Boh dá, vyberiem sa 21. júna budúceho roka na púť do Turína, aby som si uctil Posvätné plátno a vzdal poctu sv. Jánovi Boscovi pri dvestom výročí jeho narodenia.“ Svätý Otec tiež pripomenul, že budúcu nedeľu Cirkev v Poľsku bude sláviť 6. deň solidarity s prenasledovanou Cirkvou, tento rok venovaný Sýrii: „Bud’te nablízku bratom, ktorí v tejto krajine a v iných častiach sveta trpia kvôli občianskym vojnám a násiliu. Nech vďaka vášmu spojeniu v modlitbe a konkrétnym gestám materiálnej pomoci cítia milujúcu prítomnosť a Kristovu lásku.“ Plné znenie katechézy: „Drahí bratia a sestry, dobrý deň! Počuli sme, čo apoštol Pavol hovorí biskupovi Títovi. Koľko cností musíme mať my biskupi, však? Počuli sme to všetci, pravda.“

VIAC

Turín v budúcom roku privíta pápeža Františka

Pápež František navštívi v budúcom roku Turín. Oznamil to pri generálnej audiencii na Námestí sv. Petra v stredu 5. novembra. V Turíne sa tak na budúci rok odohrajú tri významné udalosti, ktoré predstavili na tlačovej konferencii vo Vatikáne.

Svätý Otec v príhovore talianskym pútnikom počas audiencie povedal: „S radosťou oznamujem, že, ak Boh dá, vyberiem sa 21. júna budúceho roka na púť do Turína, aby som si uctil Posvätné plátno a vzdal poctu sv. Jánovi Boscovi pri 200. výročí jeho narodenia.“ Správa vyvolala na Námestí sv. Petra obrovskú radosť.

Pápež František v závere generálnej audiencie osobitne pozdravil prítomného turínskeho arcibiskupa Mons. Cesareho Nosigliu a oficiálnu delegáciu mesta na čele s primátorom Pietrom Fassinom. Tri významné udalosti roku 2015 pre mesto Turín a celý Piemontský kraj, ktorými sú návšteva pápeža Františka, vystavenie Turínskeho plátna a dvestoročnica Dona Bosca, dnes napoludnie predstavili v Tlačovom stredisku Svätej stolice. Mons. Nosiglia, ktorý je aj pápežským kustódom Turínskeho plátna, v kontexte vystavenia relikvie od 19. apríla do 24. júna osobitne upozornil na dva akcenty, ktoré spolu súvisia: „svet mladých a svet trpiacich. Práve so zreteľom na tieto dve témy povolil pápež František slávnostné vystavenie, ktoré sa spája s jubileom dvojstoročnice narodenia sv. Jána Bosca“ **VIAC**

Pápež František slávil Eucharistiu za zosnulých biskupov a kardinálov

Svätý Otec v pondelok 3. novembra slávil svätú omšu za 10 kardinálov a 111 biskupov zosnulých v priebehu uplynulých dvanástich mesiacov. V homílii pápež František hovoril o tajomstve vzkriesenia.

Slávenie v červenej liturgickej farbe sa začalo o 11:30 pri oltári Katedry v zadnej časti Vatikánskej baziliky. V liturgickom priestore bol symbolicky umiestnený obraz Panny Márie rozväzujúcej uzly. Svätý Otec v homílii sústredil na tajomstvo vzkriesenia: „Toto slávenie je vďaka Božiemu slovu celé prežiarené vierou vo vzkriesenie. V tú pravdu, ktorá si namáhavo kliesnila cestu v Starom zákone, a ktorá sa explicitne objavuje v epizóde,

ktorú sme práve počuli, o zbierke za zmiernu obetu za hriechy zosnulých (2 Mach 12,43-46). Celé Božie zjavenie je výsledkom dialógu medzi Bohom a jeho ľudom, a aj viera vo vzkriesenie súvisí s týmto dialógom, ktorý sprevádza cestu Božieho ľudu v priebehu dejín. Niet divu, že také veľké tajomstvo, také rozhodujúce, také nadľudské, ako vzkriesenie, si vyžiadalo celú tú cestu, všetok ten potrebný čas až po Ježiša Krista. On môže povedať: «Ja som vzkriesenie a život» (Jn 11,25), pretože v ňom je to mys-térium nielen plne odhalené, ale sa uskutočňuje, odohráva, stáva sa po prvýkrát a definitívne realitou.“ **VIAC**

Pápež charizmatikom: Modlitba chvály a misia je ako nádych a výdych

Svätý Otec prijal vo štvrtok 30. októbra asi tisíc členov Katolíckeho bratstva charizmatických komunít a združení. V príhovore vyzdvihol spoluprácu rozličných združení bratstva ako svedectvo o jednote a osobitne sa venoval téme jednoty v rozdielnosti.

Pápež František pripomenul, že Duch Svätý je ten, ktorý spôsobuje rozmanitosť, a utvára súčasne jednotu. Vzápätí upozornil na rozdiel medzi uniformitou a jednotou. „Uniformita nie je katolícka, nie je kresťanská,“ povedal: „Jednota nie je uniformita, nie je nutné robiť všetko spoločne, ani rovnako zmyšľať, ani stratiť svoju identitu. Jednota v rozmanitosti je niečo presne opačné. Poznávať a prijímať s radosťou rôzne dary, ktoré Duch Svätý dáva každému a dať ich všetky do služby Cirkvi. (...) Jednota je vedieť počúvať, prijímať odlišnosti, mať slobodu myslieť inak a vyjadriť to! Pri všetkej úcte k druhému, ktorý je môj brat. Nebojte sa rozdielov! Ako som už povedal v exhortácii *Evangelii gaudium*: «Modelom tu nie je guľa bez rozdielov vo svojich súčastiach, kde každý bod na povrchu je rovnako vzdialený od centra a jednotlivé body sa nelíšia jeden od druhého. Modelom je skôr mnohosten predstavujúci spojenie všetkých súčastí, ktoré si však zachovávajú vlastnú originalitu» (EG 236), ale utvárajú jednotu.“

VIAC

Pápež zdôraznil sudcom pružnosť a nezištnosť pri manželských kauzách

Svätý Otec František sa v stredu 5. novembra stretol s 300 účastníkmi kurzu o kánonickej súdnej praxi v otázke posudzovania platnosti manželstva, tzv. „*super rato*“, organizovaného Tribunálom Rímskej róty v dňoch 3. – 8. novembra

v Ríme. Prijal ich v priestoroch Auly Pavla pred dnešnou generálnou audienciou. Po pozdrave dekana Rímskej róty Mons. Pia Vita Pinta Svätý Otec potvrdil význam štúdia i aktuálneho kurzu pre sudcov, pričom pripomenul dôraz nedávnej synody na pružnosť vybavovania manželských káz. Hovoril o veľkom význame tejto záležitosti pre dobro

veriacich, pričom spomenul skúsenosť z Argentíny, kde chudobní ľudia majú nezriedka ťažkosti s cestovaním kvôli procesu do vzdialeného mesta. Zároveň zdôraznil, že urýchlenie súdneho konania sa musí vyvarovať zištných motívov a podmienovania finančnou odmenou: „Keď sú spájané duchovný záujem s ekonomickým, toto nie je od Boha! Matka Cirkev má mnoho veľkodušnosti, aby mohla vykonávať spravodlivosť zdarma, tak ako sme boli zdarma ospravedlivení Ježišom Kristom. Toto je dôležitý bod: oddeľujte tieto dve veci.“

Pápež starokatolíkom: Smäd Európy po Bohu si žiada spoločné svedectvo

Vo štvrtok 30. októbra Svätý Otec prijal desaťčlennú skupinu Medzinárodnej konferencie starokatolíckych biskupov Utrechtskej únie. V príhovore poukázal na smäd Európy po Bohu, čo predstavuje výzvu pre všetkých kresťanov.

Svätý Otec pripomenul aj 50. výročie koncilového dekrétu o ekumenizme *Unitatis redintegratio*, ktorý otvoril nové obdobie ekumenických vzťahov a vyzdvihol význam práce Medzinárodnej katolícko-starokatolíckej komisie pre dialóg, ktorej výsledkom je lepšie poznanie styčných bodov, ale aj rozdielov, pričom povedal: „Otázky ekleziologické

a teologické, ktoré sprevádzali naše oddelenie sú dnes ťažšie prekonateľné z dôvodu rastúcej vzájomnej vzdialenosti pri témach týkajúcich sa ministéria a etického usudzovania. Výzvou, ktorej katolíci a starokatolíci musia čeliť, je teda vytrvať v zásadnom teologickom dialógu a ďalej spoločne kráčať, spoločne sa modliť a pracovať v stále hlbšom duchu obrátenia k tomu, čo si Kristus želá pre svoju Cirkev. V našom oddelení boli z oboch strán ťažké hriechy a ľudské zlyhania. V duchu vzájomného odpustenia a pokornej ľútosti potrebujeme teraz posilniť našu túžbu po zmiernení a pokoji.“ Svätý Otec pripomenul slová koncilového dekrétu *Unitatis redintegratio*, že „cesta k jednote sa začína premenou srdca, vnútornou premenou“ (porov. č. 4). **VIAC**

Z homílií ranných svätých omší v Dome sv. Marty

Kresťanský život je bojom proti diablu, svetu a telesným vášňam, povedal pápež František v homílii rannej svätej omše v Dome sv. Marty vo štvrtok **30. októbra**. V piatok **31. októbra** hovoril o dvoch typoch kresťanov: o kresťanoch tak upnutých na zákon, že zanedbávajú spravodlivosť a o kresťanoch spätých s láskou, ktorí dokonale naplňajú zákon. V pondelok **3. novembra** poukázal na to, že rivalita a márna sláva sú dva typy červotoča, ktorý oslabuje Cirkev. Treba skôr konať v duchu pokory a svornosti, bez toho, aby sme hľadali vlastný prospech. V utorok **4. novembra** zdôraznil, že v pravidlách Božieho kráľovstva nemá miesto logika protihodnoty, pretože Boh dáva nezištné.

Rozhovor s členkou Inštitútu Našej Panej zo Schönstattu

V sobotu 25. októbra prijal Svätý Otec na audiencii členov Schönstattského hnutia pri príležitosti stého výročia jeho založenia pátrom Jozefom Kentenichom v nemeckom Schönstatte neďaleko Koblenzu. Medzi 7500 účastníkmi stretnutia z päťdesiatich krajín bola aj pani **Mária Slivková**, členka Inštitútu zasväteného života Našej Panej zo Schönstattu. V rozhovore predstavuje toto hnutie, počnúc jeho vznikom. Približuje jeho základné charakteristiky: mariánsku spiritualitu, apoštolský a internacionálny rozmer. Ako uviedla, na Slovensku pôsobí Schönstattské hnutie 12 rokov, známe je najmä putovaním obrazu „Panny Márie trikrát obdivuhodnej“. Ide o obraz, ktorý je hlavným symbolom hnutia.

Listy z Vatikánu vydáva Slovenská redakcia VR; vychádzajú spravidla v stredu

Frekvencie slovenského vysielania VR

Rádio LUMEN: denná 15-minútovka o 20.15, v rannej repríze o 5.15

RTVS: týždenná 10-minútovka na Rádiu Regina v nedeľu o 5.00, v repríze o 18.15

Naživo FM 93,3 MHz v Ríme a okolí denne o 19.45, v rannej repríze o 9.20

Počúvanie cez internet: sk.radiovaticana.va, www.tkkbs.sk, www.lumen.sk

Spravodajský servis: Newsletter - odoberanie sa prihlasuje cez webovú stránku

Kontakt: slovak@vatiradio.va,

Radio Vaticana, Programma Slovacco, Piazza Pia 3, 00120 Città del Vaticano

Spravodajstvo VR na Facebooku na profilovej stránke

Vatikánsky rozhlas – slovenská redakcia

Bankový účet: UniCredit Bank, Slovenská rodina Vatikánskeho rozhlasu, 6627995002/1111

Spracovala Zuzana Klimanová